

Onderwerp: Ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland

1. Aanleiding

De Algemeen Besturen van GGD Zeeland (GGD) en Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) hebben op 14 november 2025 in hun vergadering de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland vastgesteld en hebben ingestemd met het aanbieden van deze ontwerpregeling met bijbehorende bijlagen aan de gemeenten ter zienswijze. Dit een vervolgstap in het traject Samenwerking en huisvesting GGD en Veiligheidsregio Zeeland, dat in het 3^e kwartaal 2023 is gestart.

2. Doelstelling

Gezondheid en veiligheid zijn essentiële waarden voor Zeeland. GGD Zeeland en Veiligheidsregio Zeeland spelen hierin een cruciale rol. De maatschappelijke dynamiek en toenemende (complexiteit van) taken stellen steeds hogere eisen aan beide organisaties. De organisatorische kwetsbaarheid van zowel GGD als VRZ, met name op het gebied van bedrijfsvoering, vraagt om een structurele oplossing. Uit onderzoek is gebleken dat de meest duurzame en toekomstbestendige oplossing om deze kwetsbaarheden het hoofd te bieden een samenvoeging van de bedrijfsvoering is. De best passende en meest effectieve manier om deze samenvoeging vorm te geven is het vormen van één gemeenschappelijke regeling met zowel GGD als VRZ daarin ondergebracht.

3. Argumenten

Door één gemeenschappelijke regeling te vormen, wordt de kwaliteit geborgd van gezondheid en veiligheid als Zeeuwse publieke taken op langere termijn. Bij de totstandkoming van het voorliggende ontwerp van de gemeenschappelijke regeling zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Balans in governance: tussen Veiligheid en Publieke Gezondheid.
- Voldoen aan wet- en regelgeving, in het bijzonder de Wet veiligheidsregio's, de Wet publieke gezondheid en de Wet gemeenschappelijke regelingen.
- Aansluiting bij richtlijnen van de Vereniging Zeeuwse Gemeenten (VZG)
- Leesbaarheid en noodzakelijkheid: heldere en begrijpelijke taal, bevat uitsluitend de bepalingen die noodzakelijk zijn om in de regeling zelf vast te leggen.

De voorliggende ontwerp Gemeenschappelijk Regeling GGD en VR Zeeland voorziet in de noodzakelijke balans in de governance tussen de domeinen Publieke Gezondheid en Veiligheid. Het instellen van bestuurscommissies is daarvoor een essentiële voorwaarde. Via deze constructie krijgen de wethouders publieke gezondheid de formele bevoegdheden tot besluitvorming die aansluiten bij hun inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de portefeuille. Daarnaast is vastgelegd hoe leden van de bestuurscommissies verantwoording afleggen en de colleges en raden van informatie moeten voorzien. Dit model is in de praktijk beproefd en effectief gebleken bij vergelijkbare organisaties waarin de domeinen publieke gezondheid en veiligheid binnen één gemeenschappelijke regeling zijn samengebracht. Voorbeelden hiervan zijn Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) en Veiligheidsregio Kennemerland. De positieve ervaringen elders sterken de overtuiging dat dit model ook voor GGD en VRZ passend is. Ook de lessen met de bestuurscommissie inkoop jeugdhulp zijn bij deze vormgeving betrokken. Het biedt een solide basis voor een evenwichtige,

toekomstbestendige en goed functionerende governance, waarin beide domeinen op een gelijkwaardige wijze zijn vertegenwoordigd.

4. Toelichting

De nieuwe gemeenschappelijke regeling is in juridische zin een aanpassing van de huidige GR Veiligheidsregio Zeeland. Hier is bewust voor gekozen omdat dit efficiënter is dan het oprichten van een geheel nieuwe GR. Het aanpassen van de GR Veiligheidsregio Zeeland naar de nieuwe GR GGD en VR Zeeland blijkt de beste oplossing omdat het de minste impact heeft op medewerkers van beide organisaties, onder andere vanwege het aantal vrijwilligers bij VRZ. Nu hoeven alleen de medewerkers van de GGD over te gaan naar de nieuwe GR en blijven de medewerkers en vrijwilligers van de Veiligheidsregio Zeeland in de huidige GR. Daarnaast leidt het opheffen van twee GR-en tot meer kosten dan het wijzigen van de GR VRZ en opheffen GR GGD Zeeland.

De nieuwe GR bundelt de taken van zowel GGD als Veiligheidsregio Zeeland. Dat betekent dat de nieuwe GR verantwoordelijk wordt voor de uitvoering van alle taken uit zowel de Wet publieke gezondheid als de Wet veiligheidsregio's. Een uitzondering vormt de taak Inkoop Jeugdzorg. Deze taak valt nu onder de GR GGD Zeeland, maar wordt vooralsnog niet opgenomen in de nieuwe GR GGD en VR Zeeland. Inkoop Jeugdzorg is beoogd ondergebracht te worden in de nog op te richten GR Sociaal Domein. Hiervoor loopt een separaat traject bij colleges en raden. Beide trajecten worden in de tijd zorgvuldig op elkaar afgestemd, zodat een overgang van medewerkers soepel verloopt.

Specifiek voor GGD Zeeland geldt dat in verband met de keuze om de GR VR Zeeland aan te passen naar een GR voor zowel GGD als VRZ, de GR GGD Zeeland dient te worden opgeheven. Opheffing is pas aan de orde als de nieuwe GR is definitief vastgesteld. De beoogde ingangsdatum van de GR GGD en VR Zeeland is 1 januari 2027, rekening houdend met de ontwikkelingen op het gebied van bedrijfsvoering en de huisvesting.

5. Financiële consequenties

De financiële gevolgen zijn voor het eerst zichtbaar in de begroting van de nieuwe GR. In het meest gunstige geval zijn we in staat een begroting voor 2027 en verder te maken. Die begroting is ook afhankelijk van het ontwerp van de samenvoeging van de teams/afdelingen bedrijfsvoering. Dit ontwerpproces heeft een andere planning.

De bijdrageregeling (verdeling van de gemeentelijke bijdragen) is geen onderdeel van de ontwerpregeling en moet nog opgesteld worden. Het doel is om deze gelijktijdig met de begroting 2027 aan de gemeenten aan te bieden voor een zienswijze. Het uitgangspunt bij het opstellen van de bijdrageregeling is dat er geen herverdeel effecten tussen de gemeenten plaats vinden. Dit betekent dat de bijdragen gebaseerd zijn op de huidige verdeling van de gemeentelijke bijdragen bij GGD en VRZ.

6. Risico's en gevolgen

Kanttekeningen bij dit voorstel zijn:

- *Er zijn gemeenteraadsverkiezingen in het proces van bestuurlijke besluitvorming.* De colleges stellen de huidige raden (2022-2026) voor zienswijzen te geven op de ontwerpregeling GGD en VR Zeeland. De colleges stellen de nieuwe raden (2026-2030) voor toestemming te geven tot het inrichten van de GR GGD en VR Zeeland. Het is

daarom heel belangrijk dat over het inrichten van GR GGD en VR Zeeland een goede overdracht plaatsvindt tussen de huidige en nieuwe colleges en raden.

- *In de naar voren gebrachte zienswijzen kunnen door gemeenten nog op- of aanmerkingen worden meegegeven.*

Ambtelijk en bestuurlijk is goed afgestemd over de ontwerpregeling GGD en VR Zeeland. Alle raden zijn de afgelopen periode steeds geïnformeerd met raadsbrieven, raadsinformatiebijeenkomsten, webinars en Q&A's over de samenwerking tussen GGD en VR Zeeland. Ook zijn de raden in april 2025 gevraagd hun zienswijze kenbaar te maken over het voorgenomen besluit tot het oprichten van een gemeenschappelijke regeling voor GGD en VRZ. Deze zienswijzen zijn meegenomen in het proces om te komen tot voorliggende ontwerpregeling. In de periode van november 2025 en januari 2026 worden nog drie webinars georganiseerd om alle raden te informeren over de ontwerpregeling. Daarnaast doen GGD en VRZ het aanbod om in de individuele colleges en raden een toelichting te geven. Desondanks kan na de raadsbesluiten blijken dat nog op- of aanmerkingen zijn over bepaalde onderdelen van de ontwerpregeling. Als dat het geval is, wordt dit in eerste instantie behandeld in de Algemeen Besturen van GGD en VRZ waar de ontvangen zienswijzen worden gewogen en de ontwerpregeling indien nodig op onderdelen wordt aangepast. De planning is dat hierna de procedure voor toestemming en instemming start.

7. Communicatie

Bij de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland is een toelichting geschreven. Ook is een uitgebreide Q&A opgesteld. Deze documenten treft u in de bijlagen. Daarnaast worden raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd in november en januari. In deze sessies worden raadsleden geïnformeerd over het proces, de achtergrond en inhoud van de ontwerp Gemeenschappelijke Regeling GGD en VR Zeeland, zodat zij goed zijn voorbereid op de zienswijzenprocedure en hun rol daarin.

8. Voorstel

De raad van de gemeente [naam gemeente] voor te stellen:

1. Een zienswijze te geven over de ontwerp gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland.
2. Deze zienswijze uiterlijk 10 februari 2026 uit te brengen.

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief bij ontwerp gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland;
2. Ontwerp gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland;
3. Toelichting bij ontwerp gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland;
4. Q&A bij ontwerp gemeenschappelijke regeling GGD en VR Zeeland.